

Ірмолой [нотолінійний]. – Рукописна книга. – [Білорусь або Україна?], перша чверть XVIII ст. – 4°, 1–35, 35а, 36–156 арк.

Склад: текстовий та нотний канонічний корпус для ірмологічного церковного співу (монодії).

Мова текстових складових, зокрема окремої частини, що містить виключно тексти пісень канону (арк. 136–150) церковнослов'янська.

Тип нотного письма нотолінійний (у 5 ліній), ромбоподібна нотна форма, декількома почерками.

Типи літерного письма півустав та курсив, двома почерками.

Лінійні розміри блока: 185 x 148 x 23 мм.

Обсяг: фактично 157 арк. Фоліація XX ст., простим олівцем. Аркуші 56–59 та 113 вміщено у перевернутому вигляді. Арк. 155 пустий, у подвійній рамці (накреслені тільки вертикальні лінії).

Матеріали письма: папір іноземного виробництва початку XVIII ст. з численними філігранями (зокрема характерна для західноєвропейського паперу foolscap XVII – початку XVIII ст. голова блазня, ідентичний наявному на арк. 137, 138, 141 та ін. датується 1702–1708 рр. у джерелі 5, № 1098); чорне та червоне чорнила.

Блок некомплектний: втрачено початок та кінець рукописної книги.

Зображувальні матеріали: художньо виконані червоним чорнилом заголовки гласів та прописні букви ірмосів.

Фізичний стан збереження блока у цілому задовільний, частково пошкоджені нижні береги деяких аркушів без втрати змісту; на арк. 35 та 41 нижні береги відсутні і відновлені з частковою втратою змісту.

Оправа XX століття: картон у штучній шкірі, 197 x 165 мм; стан збереження задовільний. Ознаки непрофесійної реставрації окремих аркушів.

Форзац простий.

Записи На аркуші 156 чорнилом: «1784 года секретарь Алысовъ взялъ у священника Иоанна Кондратева <1>783 <года> за вторую половину съ одной души подушныхъ 35 ^{ко<пеекъ>} 3/4 съ и рекруцкихъ 48 ^{ко<пеекъ>} всехъ своеручно отписаль генваря 12 дня». Нижче: «1785 года генваря 23 дня Ежъ Алисовъ

взяль еще подушныхъ за весь <1>784 годъ 70^{ко<пеекъ>} $\frac{3}{4}$ рекруцкихъ 24^{ко<пейки>}
еще подушныхъ <1>785 года за первую <половину> подушныхъ 35^{ко<пеекъ>} $\frac{3}{4}$ ».
Нижче іншим почерком: «Сопственной подьписаль сво<ею> р<укою>».

На звороті арк. 156 записи про грошові виплати: «За столбы девицкому
мужику дано 70^{<копеекъ>}. Въ Лугъ поехали взяли для траты 30^{ко<пеекъ>}, еще 6
ко<пеекъ>. Въ трактирь 1. рубль 10.^{<копеекъ>} девицкому мужичку 30^{ко<пеекъ>}».

Нижче, іншим почерком: «Сія Книга Города Воронежа церква рождества
пресвятыя Богородицы куплена на церковныя денги июня 30 дня 1787 году
дана рубль пятьдесятъ копеекъ».

Місцезнаходження: ХДНБ ім. В. Г. Короленка, фонд документних пам'яток,
колекція рукописних книг. Шифр 816631, інв. № а 896235. Інвентаризовано у
ХДНБ 20.10.1967 р.

Джерела

1. Цалай-Якименко О. Духовні співи давньої України: антол. – Київ : Музична Україна, 2000. 219 с.
2. Ясиновський Ю. Візантійська гимнографія і церковна монодія в українській рецепції ранньомодерного часу. – Львів : Поліграф. центр Вид-ва Львів. політехніки, 2011. – 468 с. – (Історія української музики. Дослідження; Вип. 18).
3. Ясиновський Ю. Український нотолінійний Ірмолой як тип гимнографічного збірника: зміст, структура // Зап. Наук. т-ва ім. Шевченка. – Львів, 1996. – Т. 232. – С. 41–56.
4. Ясиновський Ю. Українські та білоруські нотолінійні Ірмолої 16–18 століть: кат. та кодикологічно-палеограф. дослідження. Львів : Вид-во Отців Василян «Місіонер»; Київ : Ін-т українознав. ім. І. Крип'якевича НАН України, 1996. – 622 с. – (Історія української музики. Дослідження; Вип. 2).
5. Клепиков, С. А. Филиграни и штемпели на бумаге русского и иностранного производства XVII–XX в. – Москва: Изд-во Всесоюз. кн. палаты, 1959. – 306 с.

Опис О. Я. Ісаєнко, І. Я. Лосієвського.

Анотація.

Ірмолой [нотолінійний]. – Рукописна книга. – [Білорусь або Україна?], перша чверть XVIII ст.

Пам'ятка східнослов'янської нотної писемності, музичного і книжкового мистецтва. Цінне джерело з історії духовної музики, літургійних піснеспівів, а також книгописання.